

Людмила ГАВРИЛЮК,
вчитель початкових класів
КЗ «ВЛ №30 ім.Тараса Шевченка»

ВИХОВНИЙ ЗАХІД

«Калейдоскоп зимових свят»

«Українські народні свята, що розпочинають зиму».

Актуальність обраної теми, обумовлена реаліями сучасності та необхідністю формувати в підростаючого покоління усвідомлення важливості збереження традицій і звичаїв українського народу, виховувати повагу до культурного та історичного надбання України, толерантність до культурної спадщини інших народів світу. У процесі спільної активної участі в заході в учнів формуватиметься почуття поваги до сімейних та суспільних цінностей, взаємодопомоги та доброзичливості шляхом діяльнісного підходу.

Цілі заходу.

Сформувані в учнів уявлення про багатогранність та значущість українських і європейських традицій зимових свят, показати спільні та відмінні риси.

Розвивати ключові компетентності: соціальну та громадянську (усвідомлення важливості збереження традицій), культурну (збагачення знань про обряди і звичаї), уміння вчитися впродовж життя (цікавість до нової інформації).

Формувати творчі здібності через виконання акторських вправ і завдань, сприяти розвитку емоційного інтелекту (вміння висловлювати почуття, пов'язані зі святами). Виховувати повагу до культурного надбання України та інших народів, толерантність до різних релігійних і етнічних традицій.

Розвивати доброзичливість, акцентуючи увагу на важливості чесності, взаємодопомоги, поваги до сімейних і суспільних цінностей.

Очікувані результати заходу.

Учні зможуть назвати основні українські зимові свята, їх обряди та традиції, а також свята інших народів Європи.

Зможуть порівнювати традиції різних культур, знаходити спільне і відмінне, висловлювати власну думку про значення традицій у житті людини.

Розвинути вміння співпрацювати в групах під час виконання завдань.

Проявлять творчість та акторські здібності під час інсценування обрядів. Виявлять розуміння важливості збереження культурної спадщини та доброзичливості як основи міжособистісних стосунків.

Обладнання: вишиті рушники, виготовлені декорації сільської хати, туристичні ваучери.

Хід позакласного заняття

I. Організаційний момент.

1. У народі кажуть: «Гість у дім – радість з ним».
2. Прочитайте девіз нашого уроку та скажіть як ви розумієте вислів Генрі Форда, американського конструктора автомобілів?
Зібратися разом – це початок,
Триматися разом – це прогрес,
Працювати разом – це успіх.

II. Повідомлення теми та цілей позакласного заняття.

Так, досягти успіху можна тільки тоді, коли ти вмієш співпрацювати з іншими. Сьогодні ми будемо працювати в групах. Клас об'єднано у три творчі групи: «Всезнайки», «Театрали», «Миколайчики». Кожна група отримала завдання, працювала над ним і сьогодні буде себе презентувати.

Чи любите ви подорожувати?

Сьогодні подорожуватимемо віртуально. Мандрівка наша буде в минуле.

Коли люди подорожують далеко, щоб почувати себе впевнено і легально в тій чи іншій країні, то вони купують туристичний ваучер. У вас усіх теж є такий ваучер. Ви всі знаєте, що подорожувати можна бізнес-класом, коли людина багато працює і має гарний прибуток. Класом комфорт, коли з тих чи інших причин коштів менше, а також економ-класом, коли коштів ще менше.

Під час мандрівки ви будете дбати про те, яким класом подорожувати. Потрібно буде виконувати певні завдання. Якщо завдання ви виконали швидко та правильно, то зафарбуйте комірку в зелений колір, якщо припустилися помилки або вам допомагав товариш - у жовтий, і якщо завдання не виконали – у червоний колір. У кінці подорожі ваш ваучер матиме певне забарвлення. Ви зможете зробити висновок, яким класом подорожували.

Сьогоднішній захід ми розпочнемо з вірша Романа Завадовича.

Мене навчила рідна мати

Звичаї рідні шанувати,

І рідну мову, й рідний спів,

І славу пам'ять прадідів.

Кожна людина має свою Батьківщину, яку любить понад усе на світі. Бо Батьківщина, як рідна мати, її не можна ні купити, ні заслужити, вона одна у кожного і дається йому від народження. Слово Батьківщина має спільний корінь із словом батьки. Людський рід складається з поколінь батьків, дідів, прадідів. Ми поважаємо і шануємо старші покоління, але

це не можливо зробити не дізнавшись про чудові народні свята, звичаї і обряди. Саме нам, молодому поколінню, зберігати, любити і продовжувати народні звичаї і обряди українського народу. Свято в українській народній традиції завжди займало провідну роль. Кожне з них має свої особливості, традиції та обряди.

Тема нашого позакласного заходу « Українські народні свята, які розпочинають зиму». Сьогодні ми дізнаємось про те, як у нас в Україні шанували Святу Варвару, відзначали свято Андрія Первозваного, Святого Миколая та історію виникнення цих свят; познайомимось з народними прикметами, які пов'язують із цими святами.

III. Основна частина.

Вирушаймо в подорож у минуле. Ці події відбувалися у 300 році від Різдва Христового. Порахуйте, будь ласка, на скільки років ми повертаємося в минуле. Запишіть це число (1720). Якщо ви порахували самостійно, то зафарбуйте клітинку у зелений колір. Допоміг товариш - у жовтий. Не змогли порахувати - червоний.

Полинемо на 1720 років у минуле. Ви подивитесь відео. Дикторська група «Всезнайки» його озвучить. Відео буде з сурдопереводом. Це для того, щоб його змогли зрозуміти люди з вадами слуху. На землі є багато людей з особливими потребами, багато таких дітей навчаються в школах і ми маємо їм допомагати, щоб такі люди відчували себе повноцінними. Уважно слухаємо представників групи «Всезнайок», щоб легко та швидко виконати завдання.

(Відео озвучує двоє дітей із групи).

Православні християни відзначають 4 грудня День святої великомучениці Варвари, яка вважається великою рукодільницею та покровителькою жінок. Варвара народилася у знатній язичницькій родині, в місті Іліополі (на території сучасної Сирії). Батько Варвари Діоскор рано втратив дружину і дуже любив свою єдину донечку . Щоб вберегти дочку від небезпек та спілкування з християнами, він збудував для неї вражаючий замок, звідки Варвара виходила тільки з дозволу батька. Згодом Діоскор дозволив Варварі виходити з замку. В місті вона

познайомилася з християнками, які розповіли їй про Бога-творця. Варвара охрестилася. Дізнавшись про це, батько зрікся своєї доньки і віддав її владі, дозволивши стратити.

Нині мощі Варвари покояться в Києві у Володимирському соборі.

Варвару вважають своєю покровителькою будівельники, ремісники, шахтарі.

Прикмети на святої Варвари.

(Зачитують по черзі два учні з групи « Всезнайки»)

Якщо в ніч на Варвари небо чисте, слід чекати холодів. Якщо вдень на Варвари тепло – слід чекати хорошого врожаю.

Якщо дим на Варварин день з димарів стелився низько, можна чекати потепління. Люті заморозки на Варвари-до довгої й холодної зими.

Чого не можна робити на Святої Варвари.

У день Святої Варвари для жінок вважалося гріхом прати, білити хату, а також займатися ремеслами. Дозволялося вишивати і ткати.

На День Варвари у жінок було заведено йти по воду добре одягненими та зачесаними. На цій воді варили особливі каші або кутю.

(Учні групи « Всезнайки» перевіряють увагу своїх товаришів).

Ви уважно прослухали розповідь та дайте відповідь на питання

Хто вважає Варвару своєю покровителькою?

Які народні прикмети ви запам'ятали?

Що дозволялося робити жінкам на День Варвари?

Вчитель.

Оскільки ми подорожуємо, а під час мандрівки люди роблять зупинки. Ми теж перепочинемо на «Поетичній» зупинці. Жінкам дозволялося вишивати візерунки, пропоную скласти невеличкий вірш із словом

«візерунок», скориставшись такими римами: подарунок, поцілунок, малюнок. Якщо у когось з'явиться своя рима, то це також буде доречно.

-Ви склали гарно вірші і впоралися із цим завданням чудово. Оцініть свою роботу.

Яка екскурсія без смачного перекусу та відпочинку?

А який відпочинок без смачних пирогів з маком, які господині традиційно пекли на Варвари?

Пропоную вам усім уявити себе власниками невеличкої пекарні. Порахуйте, будь ласка, скільки потрібно витратити маку, борошна, цукру на 35 пирогів, коли відомо, що на I пиріжок витрачають 10г маку, 30г борошна, 11г цукру.

I група порахує скільки потрібно маку, II – борошна, III – цукру.

(350 г – маку; 1050г або 1 кг та 50г – борошна; 385г – цукру).

- Ви були уважними слухачами. Чудово виконували завдання творчої групи. Оцініть свою роботу в групі. Зафарбуйте комірку « Моя участь у мандрівці».

Відпочиньмо трішки, виконавши український народний танок « Гопак».

-Ну і запальний танець у вас вийшов. Відразу й захотілося на якісь вечорниці.

- А чи знаєте ви, як понад сто років тому українці влаштовували вечорниці?

-Зараз ми дізнаємося повернувшись назад у часі. Спробуйте дізнатися в якому році відбувалися події, які ви побачите.

Запишіть невеличкий математичний диктант:

- Перша цифра цього року- це найменше натуральне число, друга- найбільше одноцифрове число, третя- найменше парне число, а четверта – не є натуральним числом. (1920).

- Оцініть свій математичний диктант, зафарбувавши комірку у відповідний колір.

- Ми побуваємо з вами на Андріївських вечорницях.

(Розповідають про Андрія Первозваного представники групи «Театрали»).

Андрій Первозваний один із дванадцятьох апостолів Ісуса Христа. За середньовічною давньоукраїнською легендою він проповідував у Скифії, тобто на землях сучасної України. На одному з пагорбів Андрій поставив хрест зі словами: «Чи бачите гори ці? повірте мені, на них засяє благодать Божа». Так передрік виникнення міста Києва.

30 листопада – одне з великих та улюблених свят українського народу – день святого Андрія Первозданного або, як у народі називають, свято Калити. Народні традиції міцно переплелися з релігійними та отак і дійшли до наших днів. Вечір напередодні молодь святкувала як „андріївські вечорниці“. Готувались до них у складчину. До одної господині зносили борошно, крупу, сушені яблука та груші й готували пісню вечерю. Бо ж Пилипівський піст. Обов'язково пекли калиту – цю

найвеличнішу ознаку свята. Печеться калита з прісного тіста у вигляді коржа з отвором посередині. Прикрашається родзинками, маком. Старші дівчата в цей день ворожили на заміжжя: чи скоро їх віддадуть і яким буде майбутній чоловік. Примічали, і якою буде погода.

Вчитель.

Сьогодні і ми з вами повернемося трохи в минуле, щоб відчути красу та поезію давніх обрядів. А щоб вам, сучасним дітям, було все зрозуміло, попрацюймо над лексичним значенням слів. Попрацюйте в групах. Дізнайтеся за допомогою гаджетів лексичне значення слова коцюба. Тому, що на ній хлопці їхали калиту кусати.

Ви дізналися лексичне значення слова «коцюба». Час завітати до однієї з українських хат, де на нас вже чекають гостинні господарі.

(Діти з групи «Театрالی» інсценізують українські вечорниці. Під час яких хлопці та дівчата збиралися в одній з українських хат. Жартували та розважалися з піснями, загадками, ворожінням та калитою).

Вчитель.

Ось так весело проходили вечорниці у наших з вами прабабусь та прадідусів, з піснями, танцями та грою в калиту.

Оцініть свою діяльність в групі, зафарбувавши відповідну комірку ваучера.

Вчитель.

Ми з вами подорожуємо в часі. Дізнайтеся наступний рік нашої подорожі. Пригадайте народний вислів у якому вживається міра розгорнутого кута.

Повернутися на 180 градусів.

Що цей вислів означає?

Повернутися назад

Так. Ми повертаємося назад. Здогадайтеся у який рік. Для цього вам потрібно до градусної міри розгорнутого кута додати градусну міру прямого кута. Запишіть відповідь. Та оцініть себе.

Так. Ми подорожуємо в далекий 270 рік нашої ери. У цей рік в Римській імперії народився улюблений святий багатьох країн. А який, ви дізнаєтеся послухавши пісню. (Лунає пісня «Ходить по Землі святий Миколай»). Так, сьогодні ви дізнаєтеся про життя святого Миколая. А розкажуть нам про нього представники групи «Миколайчики» (Діти розповідають про життя Святого Миколая).

Давно-давно, жив хлопець Миколай. Він був сиротою. Його батьки померли, залишивши синові велику спадщину. Мав Миколай добре серце і хотів допомогти всім довкола. Вночі він брав мішок на плечі з харчами, одягом і грошима та йшов до осель бідняків, залишаючи під вікнами подарунки. Найбільше Миколай любив дітей, тому вони першими отримували подарунки.

Згодом Миколай став єпископом. Він продовжував допомагати всім, хто цього потребував. Коли Миколай помер, то попросив у Бога дозволу час від часу сходити на землю й відвідувати дітей. Бог усміхнувся і сказав:

Знав я, яке буде твоє прохання. Щороку в день своїх іменин зможеш сходити на землю.

Вчитель.

Напередодні дня Святого Миколая діти в Україні пишуть йому листи та ставлять на підвіконня. Ангел забирає той лист і Миколай знає прохання дітей. Але є й неслухняні діти, тоді їм дістається різочка.

Діти, а як ви вважаєте, чи тільки в Україні шанують святого Миколая?

Так, святого Миколая шанують у багатьох країнах. Це одна і та ж людина. Але кожна країна її називає по своєму та має різні традиції святкування.

Попрацюйте в групах та дізнайтеся за допомогою гаджетів як називають Святого Миколая в Англії та Америці.

В цих країнах Святого Миколая звать Санта Клаус.

Ваш товариш розповідатиме англійською мовою про традиції свята святого Миколая в Англії та Америці. А ви слухайте уважно та перекладіть його розповідь українською.

(Учень розповідає текст англійською мовою).

Santa Claus, as the English call St. Nicholas, comes on December 25, before Christmas. Gets into the house through the chimney. Puts gifts in shoes or socks by the fireplace. While waiting for Santa Claus, children leave him a glass of milk and cookies. Children also write a letter to Santi, describing their good deeds and behavior. At the end of the letter, they ask for dream gifts.

Санта- Клаус, так англійці називають святого Миколая, приходиться 25 грудня, перед Різдом Христовим. Потрапляє в будинок крізь димар. Кладе подарунки у взуття чи шкарпетки біля каміну. В очікуванні Санта Клауса діти залишають йому склянку молока та печиво. Також діти

пишуть листа Санті, в якому описують свої гарні справи, поведінку. В кінці листа просять про омріяні подарунки.

Вчитель.

Оцініть переклад тексту.

Порівняйте традиції святкування в Україні та Англії. Чим подібні, а чим відрізняються.

Святий Миколай народився у Римській імперії. Це територія сучасної Італії. І ми з вами щойно побували на Батьківщині Святого Миколая. Знайдіть та покажіть на карті цю державу. Прокладіть маршрут з України до Італії, та назвіть якими країнами подорожуватимете.

Наша подорож завершується. Час повертатися в наш 2024 рік та Україну.

Полічімо скільки потрібно часу, щоб долетіти з Італії в Україну, коли відомо, що відстань між Україною та Італією 2400 км, а швидкість літака 800 км/год?

Оцініть свою роботу, відповідно до попередньо визначених критеріїв.

А також на скільки ви були активними, працюючи в групі.

IV. Підведення підсумків.

Наша подорож завершується. Подивіться на свій туристичний ваучер та скажіть, який колір переважає на ньому? Визначте, яким класом ви подорожували.

Ви гарно працювали. Під час позакласного заняття багато дізналися.

Скажіть, як ви можете використати набуті знання в подальшому житті?

На туристичному ваучері залишіть свої відгуки про позакласне заняття та ваші побажання для наступних наших уроків та занять.

Хто бажає зачитати?

Увесь цей час за вами спостерігав Святий Миколай. Він зробив висновок, що ви усі старанні та чемні діти. І він залишив для вас невеличкі подарунки, а ми для нього заспіваємо пісню « Ой, хто, хто Миколая любить»

Туристичний ваучер

Прізвище та ім'я _____

Неп/п	Назва зупинки	Відповідь	Бали
1.	Рік подорожі		
2.	Зупинка « Поетична»		
3.	Зупинка « Міні-пекарня»		
4.	Моя участь у мандрівці		
5.	Рік подорожі		
6.	Моя участь у мандрівці		
7.	Рік подорожі		
8.	Зупинка « Іноземна»		
9.	Зупинка « Аеропорт»		
10.	Моя участь у мандрівці		

Відгуки про подорож

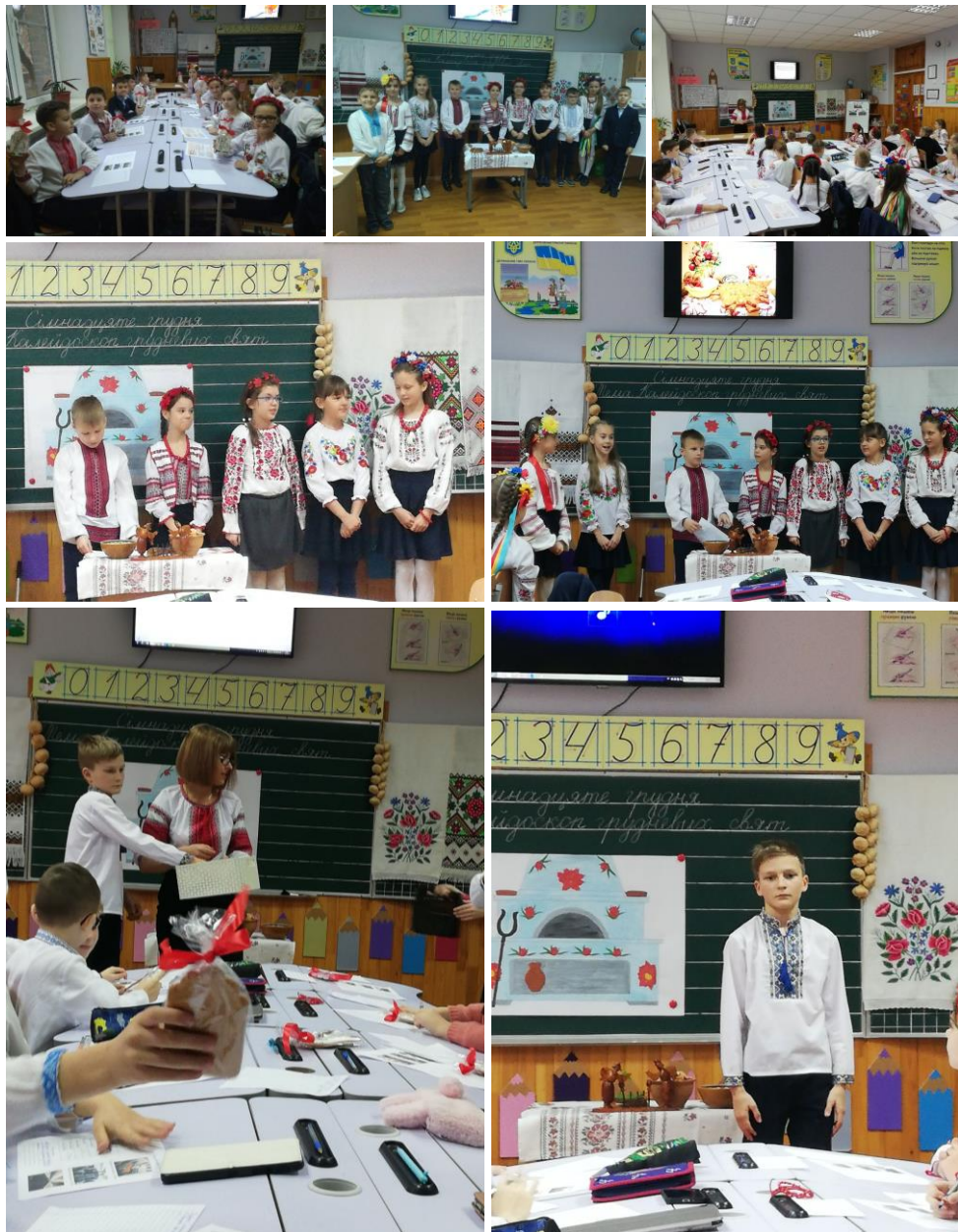
Подорож « бізнес-класом». Подорож класом « комфорт».

Подорож « економ - класом»

Фотозвіт виховного заходу:

📖 Презентація до заходу:

<https://drive.google.com/drive/folders/IQ9v5AFnXePMieSj75dWOGw3lpI5O7sbM?usp=sharing>

